

Online leren, offline leren, blended learning... het is allemaal leren. De omstandigheden zijn verschillend, maar de didactische principes erachter blijven hetzelfde. Hoe kun je werkvormen die offline effectief zijn ook online of blended inzetten, zodat ze leren bevorderen?

Waarschijnlijk heeft elke docent een repertoire met daarin een aantal werkvormen die regelmatig terugkeren in de les. Als je vaker dezelfde werkvorm gebruikt, beheersen jij en je leerlingen die werkvorm pas echt (vandaar dat de eerste keer dat je een werkvorm uitprobeert, deze soms mislukt). Daarnaast levert het onrust op als je steeds nieuwe werkvormen uitprobeert.

Ook in onze online en blended lessen komen een aantal werkvormen regelmatig terug. Bij ons zijn dat onder andere scharniervragen, concept maps en diamond ranking. Dit artikel laat zien hoe je deze werkvormen online kunt inzetten. Wil je meer achtergrondinformatie bij de werkvorm, lees dan het bijbehorende artikel via de links in onderstaande tekst.

Whiteboard.fi

Het artikel over [scharniervragen](#) ging over de vraag 'begrijpen ze dit goed genoeg om verder te gaan?'. Ook online wil je snel informatie op kunnen halen bij leerlingen om je vervolgstap te kunnen bepalen. Zou je dit doen met de chat-functie, dan is de kans groot dat leerlingen wachten tot een ander antwoord geeft en daarna dit antwoord overtypen.

Met [whiteboard.fi](#) heb je dit probleem niet, en bovendien biedt het veel meer mogelijkheden. Je kunt een klas aanmaken, waarbij jij én iedere leerling een persoonlijk whiteboard krijgt waarop hij/zij kan [tekenen](#), schrijven en afbeeldingen, formules en zelfs muzieknoden kan toevoegen. Als docent zie je alle whiteboards van je leerlingen in één oogopslag. Leerlingen zien alleen hun eigen whiteboard en dat van de docent. Op die manier heb je als docent direct overzicht of leerlingen de stof goed genoeg begrijpen om verder te kunnen gaan. Daarnaast kun je op jouw persoonlijke whiteboard hints geven voor de hele groep.

Concept map

Eerder schreven we dit artikel over [concept maps](#) als een strategie om complexe teksten of vraagstukken te doorgronden of samen te vatten. Als je leerlingen online concept maps wil laten tekenen, kun je hiervoor Google Drawings gebruiken. In dit programma kun je leerlingen een concept map vanuit een lege tekening maken of als docent al enkele begrippen of ideeën klaarzetten.

In onderstaand voorbeeld hebben we leerlingen in groepjes een concept map laten maken rond het thema 'ontbossing in Brazilië'. Leerlingen kopiëren eerst het bestand waarin legenda en tekstvakken al klaarstaan. Daarna kunnen tekstvakken versleept worden en verbonden met pijlen. Zo komen zij tot een logisch oorzaak-gevolgschema. Wij hebben ervoor gekozen om leerlingen in break-out rooms samen aan één concept map te laten werken om samenwerking te bevorderen.

Voor de nabespreking hebben we vijf vragen geformuleerd die te beantwoorden zijn met de oorzaak-gevolgrelaties uit de concept map. Bijvoorbeeld *'op welke manier leidt een toename van de vleesconsumptie in China tot ontbossing in Brazilië?'*. Zo kun je als docent checken of leerlingen de essentie begrepen hebben en of de juiste verbanden zijn gelegd.

Diamond ranking

Geen 'ranking the stars' maar 'ranking the factoren' met de werkvorm [diamond ranking](#). Deze werkvorm gebruik je om leerlingen uitspraken, teksten of begrippen te laten rangschikken. Online kun je hiervoor de tool [classtools diamond 9 diagram](#) gebruiken. Net als bij de concept map is het mogelijk om de diamond ranking klaar te zetten en leerlingen individueel of in groepjes te laten schuiven met de tekstvakken. Als leerlingen in groepjes werken, presenteert en beheert één leerling de diamond ranking in de break out room. Andere leerlingen kunnen input geven. Eerder schreven we al dat juist aandacht voor [samenwerken](#) in tijden van afstandsonderwijs belangrijk is. Deze werkvorm is een uitstekend hulpmiddel om samenwerking op een gestructureerde manier vorm te geven.

Het schuiven met negen of zeven vakjes is ook eenvoudig klaar te zetten in bijvoorbeeld [Google Drawings](#), [Miro](#) en [Mural](#).

Heb je zelf een voorbeeld van een werkvorm waarmee je denken zichtbaar kunt maken, deel het met alle lezers in de reacties hieronder.